

Β' ΠΑΛΙΚΑΡΙ

Μὴν τὸν ἀκούς τὸ μαριόλο, κ' ἔχει πολλὰ ἢ σκούφια του μέσα. Εἶναι σιγανὸ ποτάμι, καὶ μὴ σὲ μέλη. Μοῦ τὰ εἶπε ὄλα μιὰ ψυχὴ ποῦ σὲ εἶδε ἀπόψε, μωρὲ θεομπαιχτή, κι ἄ δὲν πιῆς τὸ κρασί, σοῦ τὰ βγάλῶ, κηημένε. (Ὁ Στεφανῆς κάνει νὰ φύγη). Βάστα τονε, γειά σου, δὲν ἔχει νὰ φύγη. Θὰ τὸ πιῇ τὸ κρασί κ' ὕστερα θὰ μᾶς τραγουδήσῃ κιόλας τὰναγνωστάκι.

ΣΤΕΦΑΝΗΣ

Ἀφήστε με, νὰ σᾶς χαρῶ, κ' εἶμαι ἀνείμπορος.

Β' ΠΑΛΙΚΑΡΙ

Ἐσύ ἄρρωστος, κατεργάρη; Τίνοσ τὰ ψάλλεις αὐτά; Τάχα νὰ σὲ χτύπησ' ἡ πούλια ἐκεῖ ἀνάμεσα στὶς πορτοκαλιές;

Α' ΠΑΛΙΚΑΡΙ

Πιές το, καψούλη, καὶ τῶχουσα πάνω σου. (Ὁ Στεφανῆς πίνει).

Β' ΠΑΛΙΚΑΡΙ

Μὲ τίς υγιείες σου. Ἔλα, τὸ τραγουδι τώρα.

ΟΛΟΙ (γελῶντας).

Τὸ τραγουδι! τὸ τραγουδι!

ΣΤΕΦΑΝΗΣ

Μά, παιδιὰ μου, δὲν ἔχω φωνὴ γιὰ τραγουδι.

Β' ΠΑΛΙΚΑΡΙ

Φωνὴ δὲν ἔχεις; Μωρὲ καὶ ποιὸς εἶναι ποῦ μᾶς φυλάγει ὡς τὸ μεσημέρι στὴν ἐκκλησιά; (τοῦ κρυφομιλάει): Ἔλα, τραγουδα νὰ ξεσκάσης, κηημένε, δὲν τοὺς τὸ λέγω, καὶ μὴ φοβάσαι.

Γ' ΠΑΛΙΚΑΡΙ

Ἄλλο ἓνα κρασί θέλει, λέει. Κρασί, κρασί φέρτε του! (Τοῦ φέρνουν ποτήρι).

ΣΤΕΦΑΝΗΣ

Ἐσεῖς βαλθήκατε στὰ καλά νὰ μὲ μεθύσετε ἀπόψε. (Πίνει).

ΟΛΟΙ

Τὸ τραγουδι τώρα, τὸ τραγουδι! (τοῦ φέρνουν ταμπουρά).

ΣΤΕΦΑΝΗΣ (μοναχὸς του).

Βαρειά καὶ πληγωμένη καρδιά, τραγουδα τους νὰ κάμουμε γλέντι τὰ βάσανά σου. (Παίρνει τὸν ταμπουρά καὶ τραγουδάει):

Ἀπὸ τὴ μάνα τὸ μωρό,
Ἀπὸ τὴ γῆς βγαίνει λουλούδι,
Ἀπ' τὸ πηγάδι τὸ νερό,
Κι ἀπ' τὴν ἀγάπη τὸ τραγουδι.

ΟΛΟΙ (τραγουδοῦν).

Κι ἀπ' τὴν ἀγάπη τὸ τραγουδι.

ΣΤΕΦΑΝΗΣ

Μὰ τὸ τραγουδι ὅσο γλυκό,
Ὅσο χαρόκαρδο κι ἄ βγαίνει,
Ἐχει ἓνα μάγιο μυστικό,
Ἢ γλύκα του νὰ σὲ πικραίνει.

ΟΛΟΙ

Ἢ γλύκα του νὰ σὲ πικραίνει.

(Μπαίνει ὁ Κωσταντῆς).

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ

Γιὰ σᾶς, παιδιὰ, κι ἀκονίζετε τᾶρματά σας καὶ γι' ἄλλο ξεφάντωμα.

Α' ΠΑΛΙΚΑΡΙ

Γειά σου, ἀφεντικό, ἀλέστα ὄλοι μας γιὰ τὴν ἀφεντεία σου.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ

Ἀπόψε γίνεται ὁ ἀρραβῶνας τῆς ἀδερφῆς μου μὲ τὸν κύρ Κράλη ἀπὸ τὴ Βαβυλώνα καὶ βάλτε φωτιά νὰ καῖ!

ΟΛΟΙ (σηκώνονται καὶ φωνάζουν).

Ἄς καῖ, κι ὁ κύρ Κωστάκης νὰ εἶναι καλά!

ΣΤΕΦΑΝΗΣ (μοναχὸς του).

Ποῦθε κατέβηκες, ἀστροπελέκι μου, καὶ δὲ σ' ἐνοιωσα, ὅσπου τὴν κομματίασες τὴν καρδιά μου; Ποῦθε πρόβαλες, ἀνεμοστρόβιλε, καὶ μοῦ τὸν πῆρες τὸ νοῦ μου; Νὰ φύγω, νὰ φύγω ἀπ' αὐτὴ τὴ φωτιά, ποῦ μὲ τριγυρνᾷ καὶ μὲ πνίγει. Νὰ μὴν τὰκούγω τὰ λόγια τους ποῦ σὰν ὀχιές μὲ σαγκάουνε. (Βγαίνει).

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ

Φέρε τῶν παιδιῶν κρασί μπρούσικο, Γιάννη, καὶ πὲς τοῦ κύρ Μήτρου νὰ τὰ κουρντίση, κ' ἴσια στὸ δικό μας μὲ τὰ παιχνίδια!

ΟΛΟΙ (πίνοντας)

Καλὰ στεφανώματα, ἀφεντικό, καὶ νὰ σοῦ ζήσουνε, νὰ γεράσουνε!

("Ἐρχεται Βιολιτζῆς καὶ Λαγουτατζῆς)

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ

Μπρός, παιχνίδια, καὶ πίσω, παλικάρια!

(Βγαίνουνε τραγουδοῦντας στὸ σκοπὸ τῶν παιχνιδιῶν):

Μιὰ πέρδικα, — μιὰ πέρδικα μονακριβή,
Τὴν εἶχε ἡ μά — τὴν εἶχε ἡ μάνα στὸ κλουβί,
"Ἐρχετ' ἄγουρος τὴν παίρνει,
Καὶ στὰ ξένα τὴνε φέρνει.
Στὰ ξένα καί, — στὰ ξένα καὶ στὰ μακοινά,
Διαβγαίνουν γῶ — διαβγαίνουν γῶρες καὶ βουναί,
Μὰ δὲ βρῆκανε κονάκι
Σὰν κι αὐτὸ τὸ χωριουδάκι.

["Ἐπεται συνέχεια]

Α. Ε.

Τὰ κάτωθι δημοσιευόμενα δύο «Ποιήματα ἐν πεζῷ λόγῳ» ἐστάλησαν πρὸς τὴν Ἐστίαν ὑπὸ σοφοῦ Γερμανοῦ Ἑλληγιστοῦ μεταφρασθέντα ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ πρωτοτύπου τῆς Κυρίας Λίσβεθ Λίνδεμανν. Δημοσιεύονται δὲ ἄνευ τῆς ἐλαχίστης μεταβολῆς, ἀπαράλλακτα ὅπως ἐστάλησαν, ὡς ἀπόδειξις τῆς εὐχερείας καὶ χάριτος μεθ' ἧς ὁ διαπρεπῆς τῆς Ἐστίας φίλος χειρίζεται τὴν δημῳδὴν ἡμῶν γλώσσαν. Σ. τ. Δ.

ΒΑΣΙΛΕΜΑ ΗΛΙΟΥ

Ὀλάνοιχτα εἶναι τὰ παράθυρα καὶ ἀπ' τὸ κρεβάτι μου ἔχω τὴ θεωρίαν τοῦ παλιοῦ καμπαναριοῦ, ποῦ ἐλόγυρα πετοῦν τὰ χελιδόνια. Κοίτομαι ἄρρωστη ἔς τὸ κρεβάτι, κακὰ εἶναι τὸ σῶμά μου, κακὰ καὶ ἡ ψυχὴ μου. Καὶ τώρα, ποῦ κυττάω πέρα ἔς τὰ χελιδόνια, ἡ ἐνθύμηση μοῦ ἔρχεται ἔς τὸ νοῦ.

Βλέπω μιὰ κόρη δεκατεσσάρων, δεκαπέντε χρόνων μὲ μακρὰς καστανὰς πλεξούδες. Στέκεται σὲ παράθυρο μὲ περγουνητῆς τριγύρω ἔς τὸ γονικό της σπίτι· ὁ ἥλιος βασιλεύει καὶ τὰ χελιδόνια πετᾶν ἐδῶ καὶ κεῖ, ἀπαράλλακτα, ὅπως τὰ βλέπω τώρα.

Θωράει τὸ ἄστατο φτερούγιασμα τῶν πουλιῶν, ποῦ ὀλονένα ἔρχονται καὶ πᾶνε καὶ σφυρίζοντας ἔς τὸν ἀέρα χαράζουσι κύκλους μακρινούς· τὸ συρτό τους κελᾶδῆμα γεννάει πόθο ἔς τὴν καρδιά της, πόθο—πρὸς τί;

Καὶ κάθε βράδυ τὴν ἴδια ὥρα στέκεται ἔς τὸ παράθυρο καὶ θωράει τὰ χελιδόνια, καὶ τῆς φαίνεται, πῶς πρέπει νὰ κρατήσῃ τὴν τρυφερὴν καρδιά της, νὰ μὴν πετάξῃ ἔξω ἀπ' τὸ στῆθος—ἀπὸ πόθο.

Ἡ κόρη εἶμαι—ἤμουν ἐγώ. Ἡ ζωὴ μ' ἔμπλεξε ἔς τὰ βᾶσανά της. Χρόνοι μακροὶ ἐπέρασαν, καὶ χύνω ζεστά πικρὰ δάκρυα, ὅταν μου ξανάρχεται ἔς τὸ νοῦ, πῶς τότε ἤμουν.

Καλὸ δὲν εἶναι, νὰ βλέπῃ κανεὶς τὸν ἑαυτό του ἔυπνός ἢ καὶ ἔς ὄνειρο. Ἔτσι λέγει ὁ κόσμος.

Τί ἀπόγινε ὁ πόθος, ποῦ μᾶσπρωγε ἔς τὸν κόσμο;

Μὲ περιπαίξε κακὰ· ὅταν ἡ καρδιά μου ἤθελε νὰ σκληρύνῃ γιὰ τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους, τότε ἔρχονταν ὁ πόθος, νὰ τὴν ἀπαλύγῃ πάλι.—Πόθος πρὸς τὸ μέλλον ἦτον τότε—πόθος πρὸς τὰ περασμένα εἶναι τώρα. Ἄχ νὰ ἴμωρα μιὰ φορὰ, μιὰ φορὰ μονάχα, νὰ εἶμαι, ὅπως τότε, τόσο νέα καὶ γερὴ, τόσο καλὴ καὶ ἄκακη! Μὲ κεφάλι γεμάτο παραμύθια, μὲ καρδιά γεμάτη ἀγάπη!

Ὁ οὐρανὸς μαυρίλλιασε, ὁ ἥλιος δὲν φέγγει πιά, τὰ πουλιὰ ἐσώπασαν.

Ὅλο κυττάζω πέρα καὶ θέλω νὰ πεισθῶ, πῶς τὰ πουλιὰ ἀκόμα κελადοῦν.

Καὶ τρομάρα μὲ πιάνει ἀπὸ τὴν τόσο μακρὰ νύχτα, τὴν ἡσυχὴ σὺν τὸ θάνατο.

ΓΙΑΤΙ;

Γιατί ἔχεις τόσο ζεστὰ μάγουλα; ῥωτάει ὁ ἄνεμος τὴν κόρη.

Τί σὲ μέλει; λέγει ἐκείνη περήφανα καὶ πηδάει πάνω ἀπὸ τὴ φράχτη· εἶναι, βλέπεις, μικρούτσικη καὶ ἀδάμαστη.

Γιατί λάμπουν ἔτσι τὰ μάτια σου; ῥωτᾷ ἔς τὸν κῆπο τὰ λουλούδια.

Δὲν εἶναι δουλειὰ ἰδική σας· γελῶντας λέγει ἡ κόρη. Τότε κάθεται ἔς τὴ βρύση, σκύθει καὶ πίνει.

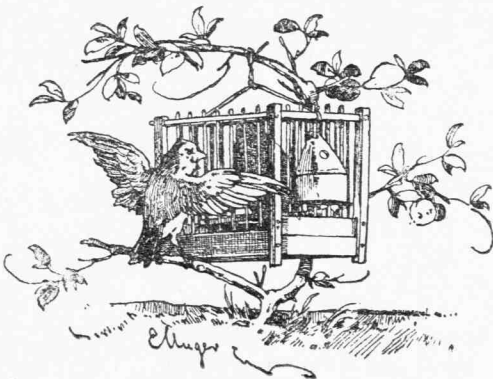
Ἄ, πῶς καλὴ, κόρη, τὰ χεῖλιά σου· λαλεῖ ἡ βρύση.

Ἐκείνη κοκκινίζει—γελάει ὁμως πάλι καὶ σὺν σηκώνει τὰ μάτια της, στέκει μπροστὰ της ὁ ἀγαπητικὸς της, λεβέντης χαριτωμένος, ποῦ τὴν χαϊδεύει καὶ τὴν φιλεῖ.

Τώρα κλαίει—δὲν ξέρει ὁμως τὸ γιατί.

Καὶ ἡ βρύση μουρμουρίζει, τὰ λουλούδια νεύουσι διακριτικὰ, ὁ ἄνεμος τῆς φυσᾷ ἔς τὸ πρόσωπο τὰ σγουρά της καὶ λένε ὅλοι μαζί. Τώρα τὸ ξέρομε.

Ἀπὸ πάνω ἔς τὴν νεραντζιά κάθεται μικρὸς Ἐρωτας καὶ γελάει.



ΚΑΛΙΓΟΛΑΣ¹

ΨΥΧΟΓΡΑΦΙΑ

Ἀριστερόθεν τοῦ λιμένος πρὸς τὰ ἔξω τοῦ κόλπου, πλησιάζοντα σχεδὸν μὲ τὸ ἀκρωτήριον Μισιονόν, ἐφαίνοντο τὰ παράλια παλάτια τῶν Βαυῶν μὲ τὰς ὀλίγας ἄνωθεν οἰκίας των. Δεξιόθεν πάλιν, στενοχωρημένος ἀπὸ τὴν ἐπέκτασιν τῶν οἰκιῶν τῶν Βαυῶν, ἤπλοῦτο ὁ Λοκρίνος κόλπος μὲ κατεστραμμένον σχεδὸν τὸν φραγμὸν τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος, ἠνωμένος μὲ τὴν θάλασσαν, μὲ λείψανα προχώματος, ἀμυκρά, ὑπὸ τὸ φῶς τῆς σελήνης.

Καὶ ἐν τῷ μέσῳ μεταξύ Δικαιοκρατίας καὶ Βαυῶν ἐν τῇ σκιᾷ διεκρίνετο, μόλις ὑψούμενος, ὁ στρογγύλος ἐσβεσμένος κρατῆρ τοῦ Ἀόρνου ἀποψιλωθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀγρίππα, γυμνὸς τώρα, ἀναδίδων μόλις τοὺς ἐλαφροὺς θειώδεις καπνοὺς του.

Τὰ πυκνὰ δάση καὶ οἱ λοφίσκοι οἱ κατάφυτοι, οἱ σκιεροί, οἱ ὅποιοι τὸν περιέβαλλον διὰ τόσου μυστηρίου καὶ τοῦ προσέδιδον ἄλλοτε τόσον φοβερὰν καὶ διαβολικὴν ὄψιν καὶ ἔδιδον ἀφορμὴν εἰς τόσας δεισιδαιμονίας—εἶχον καθαρισθῆ καὶ ὁ κῶνος ἤπλοῦτο εὐρύχωρος μὲ τὰ μαντευόμενα μέλανα τέλματά του, τὰ δυσώδη, τὰ ἀποπνέοντα δηλητήρια.

Ἐκοιμάτο τώρα ὅλος ὁ κόλπος καὶ ἔκρυπτε καὶ τὴν λαμπρότητά του, τὴν παροιμιώδη, τὴν περίφημον, καὶ τὴν καμπυλότητα τῶν ἀπείρων κλλιτεχνικῶν γραμμῶν του, ὅλον τὸν πλοῦτον τῶν οἰκοδομῶν του, μὲ τὰς ἐπιχρῦσους ἐπιγραφὰς καὶ τὰ μάρμαρα τῆς Νουμιδίας καὶ ὅλην τὴν ἀφθονίαν τῆς βλαστήσεώς του καὶ ὅλην τὴν πολυτέλειαν τοῦ χρώματος καὶ τοῦ φωτὸς καὶ ὅλην τὴν ἀνέκφραστον γλυκύτητα τῆς ἀτμοσφαιράς του.

Καὶ ὁ αὐτοκράτωρ τὸν ἀνεπὶνος κατάφωτον, καίόμενον ὑπὸ τῶν πυρῶν τῶν χαρμοσύνων, ἐγκαινιάζοντα τὸ ἔργον τὸ καταστρεπτικόν, ἐορτάζοντα τὸ φοβερὸν δράμα τοῦ πνιγμοῦ.

Καὶ τότε ἦτο νεκρωμένος ὁ κόλπος, ἐφαίνετο ληθαργῶν, ὄνειρευόμενος ὑπὸ τὴν σελήνην εἰς τὴν μίαν πλευράν, εἰς τὴν ἄλλην ληθαργῶν ὑπὸ τὴν σκοτίαν. Μόνῃ ἡ θάλασσα ἐφαίνετο ζῶσα ἀκόμη, κηλιδουμένη ἀπὸ ἄπειρον κῶνον ἀργυροῦν, φρίττουσα φρικτῆσαις φωτεινάς, ὡς μυρμηκίῳσα ὑπὸ μυριάδας φωσφορούχων ζωῶν.

Οὔτε πνοὴ ἀνέμου, οὔτε κραυγὴ, οὔτε θόρυβος.

Ἠρεμία καὶ ἐρημωσις.

Ὁ Γάτος ἐρρίφθη ἐπὶ θρανίου πολυτελοῦς καὶ προσέκλινε τὸν ἰσχνότατον, τὸν ἐπιμήκη λαιμόν του καὶ ἐστήριξε τὴν χονδρὰν, τὴν δυσανάλογον κεφαλὴν ἐπὶ τῆς χειρός.

Ἐσκέπτετο . . .

Τοῦ ἐλίκνιζε παραδόξως τὸν νοῦν ἡ γαλήνη ἐκείνη ἡ ἀπόλυτος, ἡ διαφανὴς τοῦ περιβάλλοντος. Τὸ ὀμιχλώδες κάλυμμα τὸ σκοτεινόν τὸ ὅποιον τοῦ περιέβαλλε, τοῦ συνέσφιγγε πάντοτε τὸν ἐγκέφαλον, τοῦ ἤμβλυνε τὰς σκέψεις, τοῦ ἐσκοτίζε τὴν συνείδη-

¹ Τέλος· ἴδε σελ. 417.